

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

AUCTORE
C. B.

præter quæ et jam supra memorata cum nihil amplius, quod ad gloriam Sancti posthumam, resque gestas pertineat, notatu dignum inveniam, Commentario huic finem impono.

VITA

Auctore anonymo, verosimiliter monacho Broniensi,

Ex editione Mabillonii Sæc. v, Benedict. parte I, a pag. 252 ad pag. 276.

PROLOGUS.

Quæ auctorem a scribendo deterreat, ratione,

a

b

c
ob quam nihilominus scribat.

Domino patri amantissimo et pastori vigilantissimo domno Gontero *a*, abbatiæ Broniensi prælato, quidam professionis monasticæ, nullus autem religione, una sibi cum commisso grege perennis pascua vitæ. Jubet paternitas vestra *b*, mi pater dilectissime, immo filiorum vestrorum melliflua compellimur petitione, ut de domni Abbatis vita et virtutibus seu conversatione quemdam quasi nucleum satagamus quomodolibet enucleare: quatenus hac spiritali refectione interiorum hominem vulneratum, valeatis communiter refocillare. Verum, quæ et qualia nos absterreat ab hujusmodi cœptis, pandendum videtur: advertite paucis. Extollenda quippe tanti Viri præcellentia, calami nostri balbutiens imperitia, æmulum nihilominus obtrectans socordia, prioris etiam scriptoris oratio grammaticæ quidem composita; non tamen idiotis minusque capâcibus satis perspicua *c*.

2 Hæc autem omnia posthabemus jussioni vestræ; et licet tantæ impares simus sarcinæ, decrevimus tamen cum detrimento quoque nostri pudoris obtemperare. Nostram etenim pusillanimitatem ille confortat, cujus veridicentia salubriter clamat: Vires, inquit, quas imperitia denegat, caritas fraterna ministrat. Hoc in sermone confidens præsumo inchoare, certus certissime, quod auctoritas jussionis vestræ excusabit culpas imperitiæ nostræ. Pro vestra ergo benevolentia in me supervacua, quæso, resecat, hiantia supplete, commode dicta alacriter suscipite, nostrumque munusculum paternæ gratiæ provehite: ita enim et vobis constabit ratio nostri operis, si, quæ elicimus ex Viri Dei gestis, comprobentur subtili judicio sapientis. Vale vir Dei, et memento mei: valeant benivolî, respiciant æmulî.

C

ANNOTATA.

a Fisenus in ecclesiæ Leodiensis Floribus (adi Commentarii prævii num. 8) pag. 446 abbatum Broniensium exhibet Catalogum, in quo post S. Gerardum Heribertus, anno 998 vita functus, deinde Guinebaldus, ac tertio loco comparet Gonterus.

b Hinc consequi videtur, scriptorem hunc fuisse Broniensem monachum. Adi Com. prævii num. 15.

c Hinc liquet, S. Gerardi Vitam litteris etiam mandasse scriptorem, qui antiquior sit, quam Vita, quam edimus, auctor, huicque insuper illum præluxisse.

CAPUT I.

Illustres Sancti natales, pietas in juventute, militia apud Berengarium comitem, caelestis visio, rara in exsequendo, quod hæc in mandatis accepit, promptitudo, legatio in Franciam, vita monastica suscepta.

Sanctus claros sortitus est natales,

Vir itaque Domini domnus abbas Gerardus, gerendis Domini mandatis mirabiliter aptus, immo sacri principatus hierarchia caelesti per omnia dignus, siculi veridicorum relatione comperimus.

ingenuis atque orthodoxis parentibus apud Stablecellas Lomacensis territorii vicum exstitit oriundus. Claris quidem natalibus enituit, splendidior vero morum probitate refulsit. Pater ejus Stantius, ex prosapia Haganonis, Austrasiorum ducis, pro-satus *a*; mater autem Plictrudis nuncupata, domni Stephani, Tungrorum episcopi *b*, soror traditur exstitisse germana.

D

a

b

4 Huic ab ineunte pueritia Divinitatis concessit clementia, ætate videlicet sensuque proficere, et tam Deo quam hominibus complacere. Qui quoniam juvenculus esset corpore, juvenum tamen obscenas confabulationes dedignabatur attendere: quin potius honorum assuescens interesse conventibus, iniquorum evitabat summopere cæsus; et quem in corpore juvenus exornabat splendida, mentis canities condecoraverat sancta. Domus Dei ardentius frequentabat limina, ecclesiastici dogmatis sitiens epotare lumina: cujus salutaria ibidem percipiens pro captu monita, licet laicali esset circumdatus toga, tenaciori ruminabat memoria. Præmeditabatur adhuc teneriori pectore, quæ meruit postea devotus implere.

pietatisque studio ab ineunte ætate sese addidit.

Horrens amplecti luxus et ludicra sæcli, Emeruit templum fieri Spiraminis almi.

E

5 Ea tempestate comes Berengarius *c* Namucensi castro præsidebat, cujus stirpis posteritas ibidem hactenus perstat. Cui hic Athleta Dei officio militari commissus adhaerebat, primumque gradum amicitiae ejus quam familiariter obtinebat. Is ejus ad arbitrium comitatus negotia disponebat, sibi quæ præ ceteris difficiliora et secretiora committebat: quia (quod perrarum est) et militia valebat, et consulto prudentiori pollebat. Erat namque perspicax in consilio, fidelis in commisso, verax in sermone, facundissimus ore, lætissimus facie, serenissimus mente, dulcissimus colloquutione, mansuetissimus conversatione, justus in judicio, strenuus in auxilio: invictissima quoque muniebatur armatura; fidei scilicet galea, justitiæ lorica, verbi Domini framea, æquitatis impenetrabili parma. His vallatus inexpugnabiliter, spirituales nequitias debellabat infatigabiliter: hunc occultabat paludamentum cum Sebastiano, sed monachum demonstrabat frugalitas cum militante Martino.

Militiam apud comitem Berengarium sequens, raris animi corporisque

c

6 Multa illi circa commilitones benignitas, mira caritas, multa patientia atque humilitas. Proinde eum acsi patrem reverendo venerabantur, acsi dominum venerando reverebantur. Thesaurizabat igitur in cælo, ubi nec tinea demolitur, nec ærugo. Nudos tegebat, egentes alebat, laborantibus assistebat, pusillanimes refovebat, pupillos tuebatur, viduis adminiculabatur, oppressis patrocinabatur, **F** miseris opitulabatur.

dotibus est ei percarus, virtutesque christianas sedulo interea excolit.

Pacis amator erat, litem rixasque fugabat,

Ceu vir apostolicus est omnibus omnia factus.

Enimvero ex tanti Viri contubernio comes non modico tripudiabat gaudio, multoties expertus evidenti indicio, Domini Jesu manum esse cum illo: quippe cui, opitulante Deo, procedebant cuncta pro voto. Unde vix valens ejus absentiam ferre, a sui præsentia rarius sustinebat abesse. Qui cum una diebus (ut est consuetudinis nobilium) cum suis procederet venatum, hunc etiam, de quo agimus, Sanctum utile duxit educere secum.

7 Post gratum ergo venationis laborem, et sol jam in centro poli posebat prandii panem; comes et sui quærentes refectionem, regredi maturant suam ad mansionem. Ipse vero Dei amicus præponens spiritualia corporalibus, contiguam petit ecclesiam Bronii sitam impransus, quæ cum quibusdam prædiis adjacentibus ditioni suæ obvenerat a progenitoribus. Amplitudine siquidem prædiorum clarebat *d*, utpote qui suorum virtute majorum non degenerabat. Hoc autem oratoriolum jussu Pippini principis accepimus fundatum, et a domno Lamberto, Tungrensi præsule *e*, dedicatum, ut quoniam in vicinia saltus Marlignæ *f* erat positum, ubi princeps ipse solebat sæpenumero habere venationis exercitium, audire commodius posset divinum

dum autem quodam die post venationem cum comite obitam Sacrum audire meditatur.

d

e

f